

Світлана Фокіна
кандидат філологічних наук,
доцент кафедри зарубіжної літератури
Одеського національного університету імені І. І. Мечникова

ЖІНОЧНІСТЬ ЯК БРЕНД В ХУДОЖНЬОМУ ДИСКУРСІ
СТРІЧКИ ФРАНСУА ОЗОНА «8 ЖІНОК»

Звертаючись до категорій дискурсу та дискурсивного поля, слід згадати слова Р. Барта про те, що «... область, загальна для всіх конотативних означуваних, є областю ідеології» [Барт, 2017, с. 49]. Ця думка дозволяє акцентувати процеси, що генерують дискурсивне поле, відбиваючи глибинний взаємозв'язок дискурсу, конотацій та ідеології. З таких позицій було реалізовано спробу проаналізувати дискурсивні формації художньої стрічки відомого французького режисера Франсуа Озона «8 жінок».

Показовою є часткова зміна художнього напрямку квір-режисером Франсуа Озоном при роботі над фільмом «8 жінок» («8 femmes», 2002). Якщо до цієї стрічки Ф. Озона, перш за все, цікавив саме квір-дискурс, то стрічка «8 жінок» спрямована на осмислення феномену таксичної жіночності в її різноманітних проявах. «... потужний механізм як генерації ідеологій» [Фокіна, 2024, с. 369] в художньому дискурсі вищезгаданої стрічки, визначає вибір режисером виконавиць ролей в фільмі. Кожна з акторок «8 жінок» – це бренд-образ французького кіно, з певним спектром міфологем та художніх ідеологем, які були домінантами їх творчого шляху.

Катрін Деньов як образ чарівної, але отруєної нудьгою представниці буржуазії, яка бажає вирватися зі свого забезпеченого та благополучного життя. Перше втілення цього іміджу було ще в фільмі Луїса Бунюеля «Денна красуня». Крім того, для французького кіно саме Катрін Деньов вже на момент роботи над проектом «8 жінок» була втіленням не тільки краси та успішності саме зрілої жінки, але й стала вже символом французького кіно.

Ізабель Юппер як тип невротички, що найчастіше втілювала у своїй творчості. Такий напрям творчості Ізабель Юппер задав в своїх стрічках, перш за все, Клод Шаброль, створивши різноманітних невротичних чи навіть психопатичних героїнь в таких кіно текстах як «Віолетта Нозьєр», «Жіноча справа», «Мадам Боварі», «Церемонія», «Дякую за шоколад».

Фанні Ардан як *femme fatale* французького кіно, найвідоміше втілення цього амплуа проявилось в фільмі Франсуа Трюффо «Сусідка», роль в якому стала не тільки улюбленою за словами самої акторки, а й її візитною карткою

в світі кіно. Погляд Ф. Озона на постать Фанні Ардан стає новою варіацією жіночої фатальності в сатиричному плані.

Еммануель Беар предстає втіленням гиперсуперсексуальності інженю, що забезпечило її кіноімідж. Саме на початку кар'єри акторка втілює ідеологему драгуючої краси юності, сексуальності та безпосередності, тих рис, які можуть проявлятися й в позитивній проекції: чарівної дикунки («Манон зі джерел» Клода Бері), витонченої скрипальки («Зима у серці» Клода Соте), й в негативному аспекті: привабливої повії («Я не цілюся» Андре Тешине), безвеженої жінки («Французька жінка» Режиса Варньє). Для Ф. Озона як режисера цікава подвійна апеляція до різнобічного амплуа акторки, що проявляється в стрічці «8 жінок» у розкритті характеру її героїні – покоївки.

Даніель Дар'їо – найстарша акторка в стрічці Ф. Озона, образ якої є втіленням змін у часі та житті. Кар'єра Даніель Дар'їо розширює підтекст образу її героїні – милої зовні, але приховано таксичної бабусі, яка колись була першою красунею.

Переосмислюючи творчий імідж кожної з відомих акторок, як певні французькі бренди, Франсуа Озон висвітлює аспекти амбівалентності та несподіваного проявлення жіночої природи. Так створюється певна знакова парадигма, формуюча спектр жіночності від привабливості й позитивних рис до невротичності й навіть монструозності.

Список використаної літератури

1. Фокіна С. О. Фройдівська «Психопатологія повсякденного життя» у дискурсивному полі «Міфологій» Р. Барта. *Наукові записки*. Сер.: Філологічні науки. Вип. 2 (209). 2024. С. 368–373.
2. Barthes R. Rhétorique de l'image. In: *Communications*. № 4. Pp. 40–51.